

MATERIAŁY BUDOWLANE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-88
	Płyty z konglomeratów kamiennych na spoiwie poliestrowym	6747-21
		Grupa katalogowa 0716

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są płyty z konglomeratów kamiennych spojone kompozycją poliestrową.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Płyty stosuje się w budownictwie jako okładziny ścian i podłóg wewnętrznych, z wyjątkiem powierzchni narażonych na obciążenia dynamiczne oraz agresję chemiczną w pomieszczeniach nie przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

1.3. Określenia

1.3.1. kompozycja poliestrowa — mieszanina następujących składników: żywicy poliestrowej, kruszywa kamiennego jako wypełniacza oraz odczynników chemicznych utwardzających.

1.3.2. blok konglomeratowy — sztuczny kamień otrzymany w wyniku stwardnienia stosu okruszowego wypełnionego kompozycją poliestrową, który daje się ciąć na płyty.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Typy. Rozróżnia się 2 typy płyt z konglomeratów kamiennych na spoiwie poliestrowym:

- f — płyty układane w formach (mozaikowe),
- b — płyty cięte z bloku konglomeratowego.

2.2. Rodzaje. W zależności od stosowanego do produkcji materiału kamiennego rozróżnia się następujące rodzaje płyt:

układane w formach (f)

- z granitów — G
- z sjenitów — S
- z marmurów — M
- z wapienia zbitego — Wz
- z innych materiałów kamiennych — K

cięte z bloku (b)

- z marmuru — M
- z wapienia zbitego — Wz
- z innych materiałów kamiennych — K

2.3. Odmiany. W zależności od faktury powierzchni licowej płyt rozróżnia się dwie odmiany:

- o fakturze polerowanej — pol
- o fakturze szlifowanej — szl

2.4. Przykład oznaczenia płyt z konglomeratów kamiennych, układanych w formach (f) z granitu (G) o fakturze polerowanej (pol) o wymiarach 300 × 300 × 30 mm:

PLYTA Z KONGLOMERATU f G pol 300 × 300 × 30
BN-88/6747-21

3. WYMAGANIA

3.1. Materiały

3.1.1. Surowiec kamienny. Jako surowiec kamienny należy stosować odpady technologiczne powstałe podczas obróbki płyt kamiennych.

3.1.2. Żywica. Do produkcji płyt należy stosować żywicę poliestrową „Polimal” 108 lub 109 wg BN-78/6331-06 z wypełniaczem.

3.1.3. Wypełniacz. Jako wypełniacz należy stosować kruszywo łamane o frakcji 0 ÷ 2,0 mm wg BN-83/6725-01, pozbawione obcych zanieczyszczeń oraz pyłów.

3.1.4. Utwardzacze chemiczne. Utwardzacze chemiczne stosowane do produkcji płyt powinny spełniać wymagania odpowiednich norm; alternatywnie należy stosować:

a) utwardzacz do tworzyw sztucznych Ketonox wg BN-71/6065-08,

b) utwardzacz do tworzyw sztucznych Heksanox wg BN-71/6065-09.

3.1.5. Przyspieszacz kobaltowy — stosowany jako przyspieszacz do żywic poliestrowych i polistyrenu. Jest to roztwór naftenianu kobaltu w styrenie.

3.2. Wymiary płyt w mm

3.2.1. Wymiary długości: 300, 400, 500

3.2.2. Wymiary szerokości: 150, 200, 250, 300, 400, 500

3.2.3. Dopuszczalne odchyłki wymiarów dla długości i szerokości wynoszą ±1 mm.

3.2.4. Wymiar grubości płyty powinien być uzależniony od jej zastosowania. Zakres grubości płyt powinien wynosić 10 ÷ 50 mm.

3.2.5. Dopuszczalna odchyłka wymiaru grubości ±3 mm.

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy PROKAM — Kraków
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Techniki Budowlanej dnia 15 stycznia 1988 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1988 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 3/1988, poz. 6)

3.3. Wygląd zewnętrzny

3.3.1. Powierzchnia licowa płyt po oszlifowaniu i polerowaniu powinna być gładka, równa bez pęknięć.

3.3.2. Powierzchnie boczne płyt powinny być równe, gładkie, prostopadłe do powierzchni licowej.

3.3.3. Powierzchnia tylna (spodnia) płyt może mieć nierówności i zniekształcenia pod warunkiem, że nie powodują one osłabienia płyt i nie zmieniają zasadniczych wymiarów. Spodnia strona płyty powinna mieć dobrą przyczepność do podłoża.

3.3.4. Krawędzie płyt powinny być proste i dla poszczególnych wymiarów wzajemnie równoległe, bez ubytków i wyszczerbień. Dopuszczalne odchylenia kątów nie mogą być większe niż 1 mm/mb.

3.3.5. Kąty narożne powierzchni licowej oraz kąty między powierzchnią licową a powierzchniami bocznymi powinny być proste.

3.3.6. Szerokość spoin między odpadami kamiennymi nie powinna być większa niż 30 mm.

3.3.7. Wzór płyt powinien zapewniać powtarzalność efektu wizualnego.

3.3.8. Zabarwienie spoiwa na powierzchni licowej płyt powinno być jednolite.

3.4. Dopuszczalne wady i uszkodzenia — wg tabl. 1.

Tablica 1

Lp.		Wady i uszkodzenia		
1	Wichrowatość powierzchni licowej płyty (odchylenie od płaszczyzny) w mm w odniesieniu do 1 m długości przekątnej nie więcej niż	dla płyty o powierzchni m ²	do 0,2 powyżej 0,2	niedopuszczalna ±0,5
2	Szczerby na krawędziach ograniczających powierzchnię licową płyty	liczba szczerb na długości boku płyty		
		do 300 mm		1
		od 300 do 500 mm		2
		długość szczerby mm		3,0
		głębokość szczerby mm		2,0

3.5. Cechy fizyczne i wytrzymałościowe płyty — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Cechy fizyczne i wytrzymałościowe	Wymagania
1	Gęstość objętościowa płyt, g/cm ³ , nie większa niż	2,6
2	Nasiąkliwość wagowa wodą, %, nie więcej niż	1,0
3	Wytrzymałość na rozciąganie przy zginaniu MPa, co najmniej (po 7 dniach)	4,0
4	Ścieralność na tarczy Boehmego, mm, nie większa niż ¹⁾	7,5

¹⁾ Nie dotyczy płyt okładzin pionowych.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Formowanie jednostek ładunkowych na paletach. Płyty jednego typu, rodzaju, odmiany i wymiaru należy formować w jednostki ładunkowe na paletach drewnianych, o wymiarach 800 × 1200 mm lub

1000 × 1200 mm wg PN-75/M-78218. Płyty na paletcie należy układać powierzchniami licowymi do siebie, poziomo lub pionowo, spinając je taśmą (np. z tworzyw sztucznych) w dwu miejscach wzdłuż dłuższej krawędzi palety. Ładunek na paletcie nie może przekraczać 1 tony.

4.1.2. Cechowanie. Każda płyta powinna być oznaczona cechą wykonaną niezmywalną farbą o barwie kontrastującej z barwą płyty. Cecha powinna zawierać co najmniej nazwę lub symbol zakładu i oznaczenia wg 2.4 bez części słownej. Cecha powinna być umieszczona na tylnej (nielicowej) powierzchni, równoległe do krawędzi w odległości około 100 mm od jej naroża.

4.1.3. Znakowanie na paletcie. Każda paleta powinna być oznakowana w widoczny sposób. Oznaczenie powinno zawierać co najmniej:

- nazwę i adres wytwórcy,
- oznaczenie wyrobu wg 2.4,
- liczbę sztuk.

4.2. Przechowywanie. Płyty należy przechowywać pod wiatami lub w pomieszczeniach magazynowych, posegregowane wg typów, rodzajów, odmian i wymiarów. Płyty należy ustawiać z lekkim odchyleniem od pionu, płaszczyznami licowymi do siebie na podkład-

kach drewnianych. Powierzchnie płyt polerowanych należy zabezpieczyć dodatkowo przekładkami z tektury lub wełną drzewną.

4.3. Transport. Płyty należy przewozić krytymi środkami transportu. Do transportu płyty powinny być uformowane w jednostki ładunkowe na paletach wg 4.1.1. W transporcie kolejowym płyty powinny być załadowane i zabezpieczone w wagonach wg BN-67/6747-14 i przepisów o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. Na wagonach należy umieścić nalepki „Ostrożnie przetaczać“.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania niepełne

- wymiarów (3.2),
- wyglądu zewnętrznego (3.3),
- dopuszczalnych wad i uszkodzeń (3.4).

5.1.2. Badania pełne obejmują sprawdzenie cech wymienionych w 5.1.1 oraz badania laboratoryjne:

- a) gęstości objętościowej (3.5),
 b) nasiąkliwości wagowej (3.5),
 c) wytrzymałości na rozciąganie przy zginaniu (3.5),
 d) ścieralności na tarczy Boehmego (3.5).

5.1.3. Częstotliwość wykonywania badań. Badania niepełne wg 5.1.1 należy przeprowadzać dla każdej partii przedstawionej do odbioru. Badania pełne wg 5.1.2 należy przeprowadzać co najmniej raz na kwartał oraz każdorazowo przy zmianie receptury i właściwości składników stosowanych do produkcji płyt a także na żądanie odbiorcy.

5.2. Kontrola jakości

5.2.1. Skład i licznosc partii. W skład partii powinny wchodzić płyty jednego typu, rodzaju, odmiany i wymiarów. Licznosc partii przedstawionej jednorazowo do odbioru nie powinna wynosić więcej niż 1200 sztuk płyt. Każdą dostawę o licznosci mniejszej należy uważać za oddzielną partię. Każdą dostawę o licznosci większej niż 1200 sztuk należy podzielić na równe partie, nie przekraczające 1200 sztuk.

5.2.2. Sposób pobierania próbek

5.2.2.1. Próbkki do badań niepełnych wg 5.1.1 należy pobrać losowo wg PN-83/N-03010.

5.2.2.2. Próbkki do badań pełnych wg 5.1.2 należy pobrać losowo wg PN-83/N-03010 z liczby płyt, które zostały poddane sprawdzeniu wg 5.1.1, w liczbie:

- a) po 10 sztuk płyt do określenia wytrzymałości na zginanie,
 b) po 5 sztuk płyt dla pozostałych badań laboratoryjnych wg 5.1.2.

5.2.3. Poziom kontroli — II ogólny wg PN-79/N-03021 tabl. 1.

5.2.4. Wadliwość dopuszczalna $w_2 = 4\%$.

5.2.5. Wybór i stosowanie planów badania — wg PN-79/N-03021. Licznosc próbek, w zależności od licznosci partii oraz liczby kwalifikujące i dyskwalifikujące w zależności od licznosci próbek, wadliwości dopuszczalnej $w_2 = 4\%$ i poziomu kontroli II, dla kontroli normalnej, obostrzonej i ulgowej, podano w tabl. 3.

5.3. Opis badań

5.3.1. Sprawdzenie cech zewnętrznych wyszczególnionych w 5.1.1 należy przeprowadzić wg BN-84/6747-13. Sprawdzenie jednolitości zabarwienia spoiwa płyt pobranych do badań należy przeprowadzać przez wizualną ocenę, nie uzbrojonym okiem z odległości 2 m.

5.3.2. Sprawdzenie gęstości objętościowej należy wykonać wg PN-66/B-04100 na 5 próbkach wyciętych z płyt o wymiarach 50×50 mm i grubości równej grubości płyty.

5.3.3. Sprawdzenie nasiąkliwości wodą — wg PN-85/B-04101.

5.3.4. Sprawdzenie wytrzymałości na rozciąganie przy zginaniu należy przeprowadzić wg metody podanej w BN-84/6747-22 p. 5.8.3.

5.3.5. Sprawdzenie ścieralności na tarczy Boehmego — wg PN-84/B-04111.

5.4. Ocena wyników badań

5.4.1. Ocena wyników sprawdzenia cech zewnętrznych. Wyniki sprawdzenia cech zewnętrznych należy uznać za dodatni, jeżeli są spełnione wymagania podane w normie lub łączna liczba sztuk niedobrych w próbce jest nie większa od liczby kwalifikującej podanej w tabl. 3.

5.4.2. Ocena wyników badania gęstości objętościowej. Wynik badania gęstości objętościowej należy uznać za dodatni, jeżeli poszczególne wyniki osiągnięte dla wszystkich płyt (w liczbie określonej w 5.2.2.2b), odpowiadają wymaganiom podanym w 3.5.

5.4.3. Ocena wyników badania nasiąkliwości wodą. Wynik badania należy uznać za dodatni, jeżeli poszczególne wyniki osiągnięte dla wszystkich płyt (w liczbie określonej w 5.2.2.2b) odpowiadają wymaganiom podanym w 3.5.

5.4.4. Ocena wyników badania wytrzymałości na rozciąganie przy zginaniu. Wynik badania należy uznać za dodatni, jeżeli żaden poszczególny wynik dla wszystkich płyt (w liczbie określonej w 5.2.2.2a) nie jest mniejszy od wartości podanej w 3.5.

5.4.5. Ocena wyników badania ścieralności. Wynik badania należy uznać za dodatni, jeżeli poszczególne wyniki osiągnięte dla wszystkich płyt (w liczbie określonej w 5.2.2.2b) odpowiadają wymaganiom określonym w 3.5.

5.5. Ocena partii. Partię płyt należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie przeprowadzone badania dadzą wynik dodatni.

Tablica 3

Liczność partii sztuk	Kontrola normalna			Kontrola obostrzona			Kontrola ulgowa		
	licznosc próbkki sztuk	liczba		licznosc próbkki sztuk	liczba		licznosc próbkki sztuk	liczba	
		kwalifikująca m_1	dyskwalifikująca m_2		kwalifikująca m_1	dyskwalifikująca m_2		kwalifikująca m_1	dyskwalifikująca m_2
do 150	20	2	3	20	1	2	8	1	3
151 ÷ 280	32	3	4	32	2	3	13	1	4
281 ÷ 500	50	5	6	50	3	4	20	2	5
501 ÷ 1200	80	7	8	80	5	6	32	3	6

5.6. Zaświadczenie o wynikach badań. Dla każdej partii płyt uznanej za zgodną z wymaganiami niniejszej normy, wytwórca jest zobowiązany na każde żądanie odbiorcy wystawić zaświadczenie o wynikach badań zawierające:

- liczbowe wyniki badań laboratoryjnych,
- nazwę i adres wytwórni,
- badaną liczbę płyt.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partia płyt uznana w wyniku badań za niezgodną z wymaganiami normy w zakresie wad i uszkodzeń może być przez wytwórcę przesortowana i przedstawiona do powtórnych badań, których wynik jest ostateczny.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Kombinat Kamienia Budowlanego, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy PROKAM, Kraków, ul. Wapienna 2.

2. Normy i dokumenty związane

PN-75/M-78218 Palety ładunkowe płaskie jednopłytowe dwuwieżsio-we bez skrzydeł drewniane 800 × 1200 i 1000 × 1200

PN-83/N-03010 Statyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbek

PN-79/N-03021 Statyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania

PN-66/B-04100 Materiały kamienne. Oznaczenie gęstości pozornej ciężaru właściwego, porowatości i szczelności

PN-85/B-04101 Materiały kamienne. Oznaczenie nasiąkliwości wodą

PN-84/B-04111 Materiały kamienne. Oznaczenie ścieralności na tar-czy Boehmego

BN-71/6065-08 Utwardzacz do tworzyw sztucznych Ketonax

BN-71/6065-09 Środki pomocnicze do tworzyw sztucznych Heksa-nox

BN-78/6331-06 Żywice poliestrowe Polimale 100, 102, 103, 108, 109

BN-83/6725-01 Kruszywa mineralne. Kruszywo kamienne łamane ze skał węglanowych do lastryko i suchych mieszanek do tynków szlachetnych

BN-84/6747-13 Badania materiałów kamiennych. Metody pomiaru cech geometrycznych i sprawdzanie własności fizycznych elementów i wyrobów z kamienia

BN-67/6747-14 Sposoby zabezpieczenia wyrobów kamiennych pod-czas transportu

BN-84/6747-22 Płyty z konglomeratów kamiennych na spoiwie ce-mentowym

Przepisy o ładowaniu i wyladowywaniu wagonów towarowych w ko-munikacji wewnętrznej. Załącznik nr 10 do DKP (Dz. TiZK z 1968 r., nr 4, poz. 10) wraz z późniejszymi zmianami

3. Symbol wg SWW — 1413-922.

4. Autorzy projektu normy: inż. Jan Figut, mgr inż. Stanisław Müller — Kombinat Kamienia Budowlanego, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy PROKAM w Krakowie.

5. Przyspieszacz kobaltowy (p. 3.1.6) można stosować wg ZN-67/KZSFCh/348.